

The Motivation for Entering Into The Drug Cycle of Drug Convicted Inmates in Prisons: a Case Study of The Upper Northeastern Province Group 2 and Bueng Kan Province

Kitsada Junlakhunt¹ Apikanittha Nalao^{1*} and Kotchakhorn Dechakhumphu²

¹ Department of Public and Private Management, Faculty of Arts and Sciences, Nakhon Phanom University, Thailand

² Department of Public Administration, Faculty of Arts and Sciences, Nakhon Phanom University, Thailand

* Corresponding author. E-mail: apikanittha@npu.ac.th

ABSTRACT

This article aimed to study (1) the level of motivation for entering the drug cycle of inmates; (2) the knowledge level about dangers of drugs; (3) demographic factors related to motivation; and (4) guidelines for preventing and solving the problem for entering the drug cycle of drug convicted inmates in prisons. It was mixed research. The tools used were questionnaires for 381 inmates and structured interviews with 28 key informants. The statistics were frequency, percentage, mean and standard deviation, the hypothesis was tested by Pearson's correlation coefficient and content analysis. The research results found that the motivation level for entering the drug cycle was at a moderate level; including curiosity and desire to try, not a warm family, persuasion from friends, easy availability of drugs, poverty, unemployment, buying-selling drugs through online media was convenient and fast. The knowledge level about dangers of drugs was at a high level. Demographic factors correlated with the motivation for entering the drug cycle and guidelines for preventing and solving the problem of entering the drug cycle by solving the reasons for entering the drug cycle. Society should provide opportunities and people in the community must participate in solving problems. Government officials must be honest and strictly enforce the law. Kratom and Marijuana should be brought back into The Narcotics Act was a cause of crime.

Keywords: Motivation, Drug Cycle, Drug Convicted Inmates, Prison

มูลเหตุจูงใจในการเข้าสู่วงจรยาเสพติดของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำ : กรณีศึกษา กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 และจังหวัดบึงกาฬ

กฤษฎา จุลจันทร์¹ อภิกนิษฐา นาเลาะห์^{1*} และ กชกร เดชะคำภู²

¹ สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและเอกชน คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม ประเทศไทย

² สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม ประเทศไทย

* Corresponding author. E-mail: apikanittha@npu.ac.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) ระดับมูลเหตุจูงใจในการเข้าสู่วงจรยาเสพติด (2) ระดับความรู้เรื่องโทษของยาเสพติด (3) ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ที่มีความสัมพันธ์กับมูลเหตุจูงใจ และ (4) แนวทางในการป้องกันและแก้ไข ปัญหาการเข้าสู่วงจรยาเสพติดของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำ เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถาม ผู้ต้องขัง 381 คน แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 28 คน สถิติที่ใช้ ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐาน โดยใช้สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และใช้การวิเคราะห์เนื้อหา ผลการศึกษาพบว่า ระดับมูลเหตุจูงใจในการเข้าสู่วงจรยาเสพติด อยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ความอยากรู้ อยากลอง ครอบครัวไม่อบอุ่น การชักชวนจากเพื่อน ยาเสพติดหาได้ง่าย ความยากจน การว่างงาน การซื้อ-ขายผ่านสื่อออนไลน์สะดวกรวดเร็ว ระดับความรู้เรื่องโทษของยาเสพติด อยู่ในระดับมาก ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์มีความสัมพันธ์กับ มูลเหตุจูงใจในการเข้าสู่วงจรยาเสพติด และแนวทางในการป้องกันและแก้ไข ปัญหาการเข้าสู่วงจรยาเสพติด ต้องแก้ไขตาม มูลเหตุจูงใจในการเข้าสู่วงจรยาเสพติด สังคมควรให้โอกาส คนในชุมชนต้องมีส่วนร่วมแก้ไขปัญหา เจ้าหน้าที่ของรัฐต้อง ซื่อสัตย์สุจริต ต้องเข้มงวดกวดขันทางกฎหมาย ควรนำพืชกระท่อมและกัญชากลับเข้าสู่ พ.ร.บ.ยาเสพติดให้โทษ เป็นสาเหตุของการก่ออาชญากรรม

คำสำคัญ: มูลเหตุจูงใจ, วงจรยาเสพติด, ผู้ต้องขังคดียาเสพติด, เรือนจำ

© 2023 JSSP: Journal of Social Science Panyapat

บทนำ

ยาเสพติดเป็นปัญหาที่สำคัญของประเทศไทยและทั่วโลกมายาวนาน และทวีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น ส่งผลกระทบต่อ ด้านสุขภาพทางกาย จิตใจ สังคม เศรษฐกิจ ความมั่นคงของประเทศ และเป็นปัญหาพื้นฐานของสังคม (กระทรวง สาธารณสุข, 2564, น. 5) สถานการณ์ยาเสพติดภายในประเทศไทย ยังไม่ลดระดับความรุนแรง ขบวนการลำเลียงยาเสพติด มีการเปลี่ยนเส้นทางการเคลื่อนย้ายยาเสพติดออกจากแหล่งผลิตในพื้นที่รัฐฉาน ประเทศเมียนมา นำเข้าสาธารณรัฐ ประชาธิปไตยประชาชนลาวก่อนลักลอบนำเข้าประเทศไทย ส่งผลให้พื้นที่ชายแดนที่ติดกับสาธารณรัฐประชาธิปไตย ประชาชนลาว ทางภาคเหนือของไทย ต่อเนื่องไปตลอดถึงชายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (จังหวัดเลย จังหวัดหนองคาย จังหวัดบึงกาฬ จังหวัดนครพนม) มีการลักลอบนำเข้ายาเสพติดสูงที่สุด (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยา เสพติด, 2564) ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 มีการจับกุมคดียาเสพติดทั้งหมด 337,186 คดี ผู้ต้องหา 350,758 คน ของ กลางยาบ้า 554.7 ล้านเม็ด ไอซ์ 26,662 กิโลกรัม เฮโรอีน 4,520 กิโลกรัม คีตาามีน 1,350 กิโลกรัม โคเคน 45 กิโลกรัม เอ็กซ์ตาซิน 447,213 เม็ด และกัญชา 41,573 จังหวัดที่มีการนำเข้าสูงสุดคือ จังหวัดนครพนม มีการจับกุม 57 คดี ของกลาง ยาบ้า 27.9 ล้านเม็ด ไอซ์ 1,102 กิโลกรัม เฮโรอีน 848 กิโลกรัม และกัญชา 11,418 กิโลกรัม รองลงมา คือ จังหวัด หนองคาย มีการจับกุม 56 คดี ของกลางยาบ้า 53.85 ล้านเม็ด ไอซ์ 2,685 กิโลกรัม กัญชา 1,117 กิโลกรัม และคีตาามีน 414 กิโลกรัม จังหวัดบึงกาฬ จับกุม 44 คดี ของกลางยาบ้า 20.5 ล้านเม็ด ไอซ์ 1,703 กิโลกรัม โคเคน 16.3 กิโลกรัม เอ็กซ์ ตาซิน 25,650 เม็ด และกัญชา 7,856 กิโลกรัม (กระทรวงยุติธรรม, 2564, น. 18) ยาเสพติดจัดอยู่ในปัญหาด้านความมั่นคงที่

ต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน ซึ่งถูกบรรจุอยู่ในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แนวทางการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด มีเป้าหมายการดำเนินการต่อปัญหาเสพติดและปัญหาความมั่นคง ซึ่งเป็นปัญหาความมั่นคงที่มีอยู่ในปัจจุบันในปี พ.ศ. 2563 - 2565 อยู่ในระดับความสำเร็จของการแก้ไขปัญหาความมั่นคงในปัจจุบันที่ดีขึ้นอย่างน้อยร้อยละ 50 และในปี พ.ศ. 2566 - 2580 จะต้องดีขึ้นอย่างต่อเนื่องจนไม่ส่งผลกระทบต่อการบริหารประเทศ (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2563)

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 และจังหวัดบึงกาฬ ได้แก่ นครพนม สกลนคร มุกดาหาร และบึงกาฬ โดยมีพรมแดนติดต่อกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เป็นระยะทาง 345 กิโลเมตร จึงทำให้มีการลักลอบนำเข้ายาเสพติดเป็นจำนวนมาก การปราบปรามจับกุมผู้กระทำความผิดดำเนินคดีลงโทษจำคุก การคุมขังในเรือนจำกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 และจังหวัดบึงกาฬ โดยเรือนจำกลางนครพนม มีอำนาจในการควบคุมผู้ต้องขังมีอัตราโทษจำคุกไม่เกิน 30 ปี เรือนจำจังหวัดสกลนคร ไม่เกิน 25 ปี เรือนจำจังหวัดมุกดาหารและบึงกาฬ ไม่เกิน 20 ปี ตามมติคณะกรรมการบริหารงานราชทัณฑ์เขต 4 ได้กำหนดให้เรือนจำ ที่มีผู้ต้องขังกำหนดโทษสูงเกินอำนาจในการควบคุมให้ย้ายมาคุมขังไว้ที่เรือนจำกลางนครพนม(ดาวเรือง หงษา, 2564, น. 87)

จากปัญหาข้างต้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเรื่อง มูลเหตุจูงใจในการเข้าสู่วงจรยาเสพติดของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำ : กรณีศึกษากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 และจังหวัดบึงกาฬ ประกอบด้วย จังหวัดนครพนม สกลนคร มุกดาหาร และบึงกาฬ โดยผู้วิจัยมองว่ายาเสพติดเป็นปัญหาในระดับชาติ ที่จะต้องเร่งแก้ไข และต้องการให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วม ทั้งนี้ข้อมูลที่ได้มาใช้เป็นแนวทางในการการป้องกันและแก้ไขปัญหาในการเข้าสู่วงจรยาเสพติด ผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์กับหน่วยงาน เช่น สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กรมคุมประพฤติ กรมราชทัณฑ์ และกระทรวงสาธารณสุข รวมทั้งเป็นประโยชน์ต่อบุคคล สังคม และประเทศชาติต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับมูลเหตุจูงใจในการเข้าสู่วงจรยาเสพติดของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 และจังหวัดบึงกาฬ
2. เพื่อศึกษาระดับความรู้เรื่องโทษของยาเสพติดของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 และจังหวัดบึงกาฬ
3. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ที่มีความสัมพันธ์กับมูลเหตุจูงใจในการเข้าสู่วงจรยาเสพติดของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 และจังหวัดบึงกาฬ
4. เพื่อศึกษาแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการเข้าสู่วงจรยาเสพติดของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 และจังหวัดบึงกาฬ

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methodology Research) ประกอบด้วยการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

1.1 ประชากร (Populations) เป็นผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 และจังหวัดบึงกาฬ ตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 แก้ไขล่าสุด พ.ศ. 2560 และพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ. 2564 จำนวน 7,785 คน จากเรือนจำ 4 แห่ง ได้แก่ เรือนจำกลางนครพนม ประชากร 2,953 คน เรือนจำจังหวัดสกลนคร ประชากร 2,391 คน เรือนจำจังหวัดมุกดาหาร ประชากร 1,283 คน และเรือนจำจังหวัดบึงกาฬ ประชากร 1,158 คน รวมผู้ต้องขังคดียาเสพติดทั้งสิ้น 7,785 คน (สถิติผู้ต้องราชทัณฑ์, 2565)

1.2 กลุ่มตัวอย่างการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้สูตรคำนวณของ ทาโร่ ยามาเน่ (บุญชม ศรีสะอาด. 2551) ได้กลุ่มตัวอย่าง 381 คน แล้วนำมาคำนวณหากลุ่มตัวอย่างแบบเทียบบัญญัติไตรยางค์ ตามสัดส่วนของผู้ต้องขังในเรือนจำทั้ง 4 แห่ง โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างจาก เพศ อายุ ประเภทคดี กำหนดโทษ และจำนวนครั้งที่ต้องโทษ

1.3 กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) โดยเป็นการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) กลุ่มเป้าหมาย 28 คน ประกอบด้วย (1) กลุ่มผู้รู้ (Knowledge Informants) ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิในตำแหน่งผู้อำนวยการส่วนทัณฑปฏิบัติหรือหัวหน้าฝ่ายทัณฑปฏิบัติ มีหน้าที่เกี่ยวกับการตรวจสอบหมายศาล การจัดทำทะเบียนประวัติผู้ต้องขัง ซึ่งดำรงตำแหน่ง 2 ปีขึ้นไป เรือนจำละ 1 คน ใน 4 เรือนจำ รวมกลุ่มผู้รู้จำนวน 4 คน (2) กลุ่มผู้ที่เกี่ยวข้อง (General Informants) หรือกลุ่มผู้มีส่วนร่วม ได้แก่ ผู้ต้องขังที่เป็นนักโทษเด็ดขาดคดียาเสพติดในเรือนจำกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 และจังหวัดบึงกาฬ ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างตามกำหนดโทษที่ศาลพิจารณาคดีพิพากษาตัดสิน จำคุกตั้งแต่ 1-10 ปี, 10-20 ปี, 20-30 ปี ประเภทคดี และเต็มใจให้ข้อมูล กลุ่มละ 2 คน ชาย/หญิง เป็นผู้ต้องขังคดียาเสพติดชาย 3 คน และหญิง 3 คน รวมเรือนจำละ 6 คน ใน 4 เรือนจำ รวมกลุ่มผู้ที่เกี่ยวข้อง จำนวน 24 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 การสร้างแบบสอบถามจากการวิเคราะห์ สังเคราะห์ การศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยมีขั้นตอนดังนี้ ตอนที่ 1 ข้อมูลด้านประชากรศาสตร์ ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ การศึกษา อาชีพ รายได้ก่อนต้องโทษ สัมพันธภาพในครอบครัว ประเภทคดีและจำนวนครั้งที่ต้องโทษ เป็นคำถามแบบเลือกตอบ (Check list) ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับมูลเหตุจูงใจในการเข้าสู่วงจรยาเสพติดของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 และจังหวัดบึงกาฬ ได้แก่ (1) ปัจจัยภายใน 1.1 ปัจจัยส่วนบุคคล 1.2 ปัจจัยด้านครอบครัว 1.3 ปัจจัยด้านความรู้เรื่องโทษของยาเสพติด และ (2) ปัจจัยภายนอก 2.1. ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม 2.2 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ 2.3 ปัจจัยด้านสังคม 2.4 ปัจจัยด้านกฎหมาย 2.5 ปัจจัยด้านนโยบายของรัฐ ตอนที่ 3 เป็น ข้อเสนอแนะแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการเข้าสู่วงจรยาเสพติดของผู้ต้องขัง แบบสอบถามผลจากการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับอยู่ที่ 0.91

2.2 การสร้างแบบสัมภาษณ์ โดยเครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth interview) ตรวจสอบเครื่องมือแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างโดยผู้เชี่ยวชาญสำหรับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) จำนวน 28 คน เกี่ยวกับมูลเหตุจูงใจในการเข้าสู่วงจรยาเสพติดของผู้ต้องขังคดียาเสพติด และแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการเข้าสู่วงจรยาเสพติดของผู้ต้องขังคดียาเสพติด

3. สมมติฐานการวิจัย

3.1 ระดับมูลเหตุจูงใจในการเข้าสู่วงจรยาเสพติดของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 และจังหวัดบึงกาฬ อยู่ในระดับสูง

3.2 ข้อมูลด้านประชากรศาสตร์มีความสัมพันธ์กับมูลเหตุจูงใจในการเข้าสู่วงจรยาเสพติดของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 และจังหวัดบึงกาฬ

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 การเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยทางผู้วิจัยได้ทำหนังสือเพื่อขออนุญาตผู้บัญชาการเรือนจำ ทั้ง 4 เรือนจำ เพื่อทำการเก็บข้อมูลภายในเรือนจำโดยการขอความร่วมมือจากผู้ต้องขังคดียาเสพติดที่เป็นตัวแทนของกลุ่มตัวอย่าง รวมทั้งสิ้นจำนวน 381 คน

4.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เจาะลึกรายบุคคลโดยทางผู้วิจัยได้ทำหนังสือเพื่อขออนุญาตผู้บัญชาการเรือนจำ ทั้ง 4 เรือนจำ เพื่อไปทำการขอสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิตำแหน่งผู้อำนวยการส่วนทัณฑปฏิบัติหรือหัวหน้าฝ่ายทัณฑปฏิบัติ และผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 และจังหวัดบึงกาฬ รวมทั้งสิ้น 28 คน

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

5.1.1 การวิเคราะห์ข้อมูลด้านประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ การศึกษา อาชีพ รายได้ก่อนต้องโทษ ประเภทดัดดี สัมพันธภาพในครอบครัว และจำนวนครั้งที่ต้องโทษ โดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ความถี่ (Frequency) และ ร้อยละ (Percentage) (บุญชม ศรีสะอาด, 2553)

5.1.2 การวิเคราะห์ข้อมูลระดับมูลเหตุใจในด้านต่างๆ ของการเข้าสู่วงจรยาเสพติดของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 และจังหวัดบึงกาฬ โดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ร้อยละ (Percentage) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) (บุญชม ศรีสะอาด, 2553)

5.1.3 การวิเคราะห์ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ที่มีความสัมพันธ์กับมูลเหตุใจ ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร 2 ตัวแปร โดยใช้สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's correlation coefficient) (สมนึก ภัททิยธนี, 2560) เพื่อทดสอบตัวแปรอิสระที่จำแนกเป็น 2 กลุ่ม มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05)

5.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

การวิเคราะห์ข้อมูลเป็นขั้นตอนที่สำคัญ ข้อมูลได้มาจากการสัมภาษณ์ การจดบันทึก และการบันทึกเสียงที่ได้รับอนุญาต ใช้วิธีการตรวจสอบข้อมูล แบบสามเส้า (Triangulation Technique) (สุภางค์ จันทวานิช, 2553) นำข้อมูลที่เกิดขึ้นรวบรวมจากการสัมภาษณ์มาทำการวิเคราะห์เนื้อหาใช้วิธีการ ดังนี้

5.2.1 ตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล (Data Triangulation) เป็นการตรวจสอบว่าข้อมูลที่ได้มานั้นถูกต้อง ได้ข้อมูลที่แท้จริงและสามารถตอบปัญหาการวิจัยได้ทุกประเด็น

5.2.2 การตรวจสอบสามเส้าด้านทฤษฎี (Theory Triangulate) เป็นการตรวจสอบว่าแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่นำมาใช้ในการศึกษา สามารถใช้เพื่ออ้างอิงผลจากการศึกษาได้และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษา

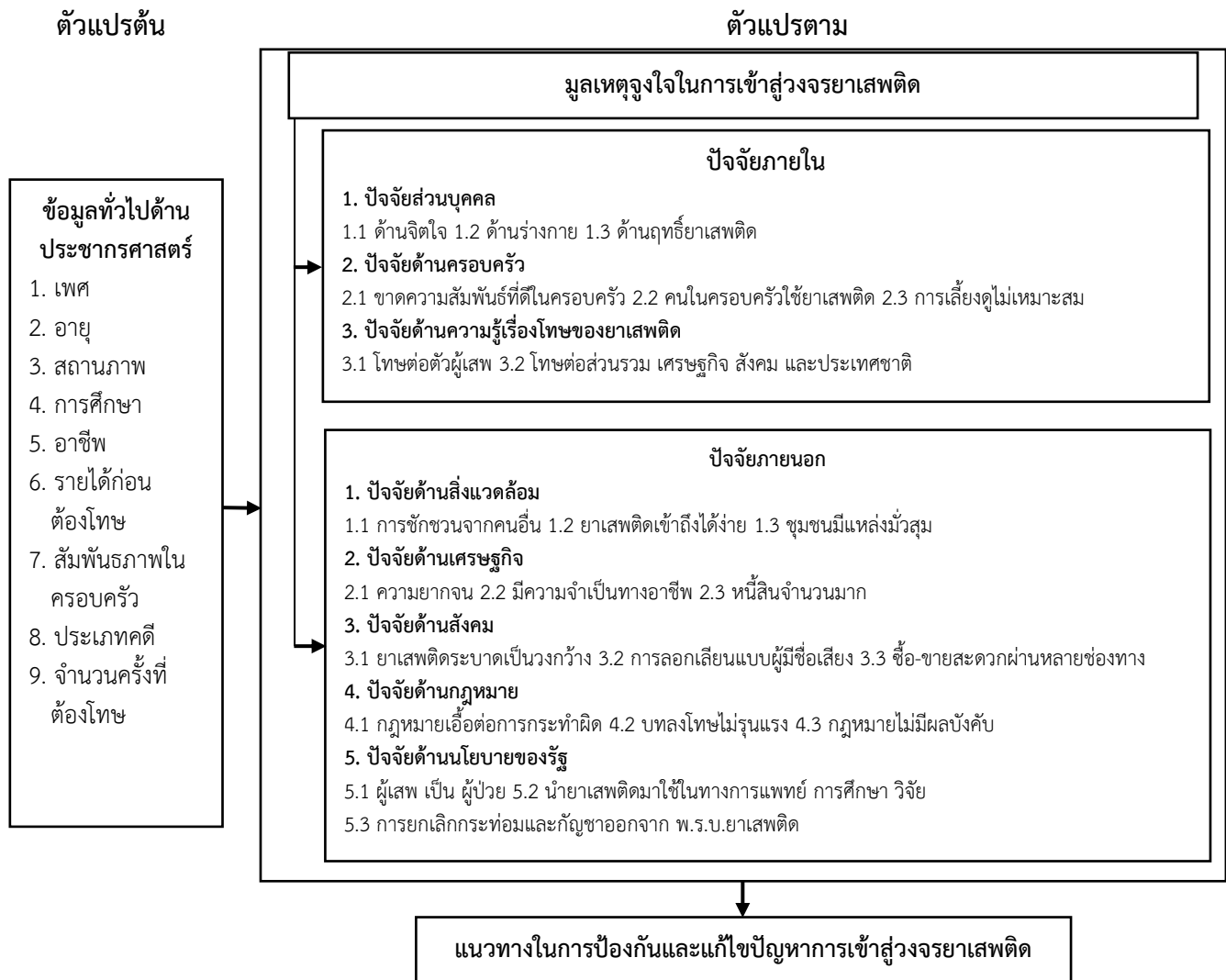
5.2.3 การตรวจสอบสามเส้าด้านพื้นที่ เป็นการตรวจสอบว่าเมื่อผู้ให้ข้อมูลสำคัญอยู่ในพื้นที่ที่แตกต่างกันไป จะให้ข้อมูลที่เหมือนกันหรือเกิดความแตกต่างทางข้อมูลขึ้นเพื่อให้เกิดความหลากหลายในการใช้ตอบปัญหาและวัตถุประสงค์ของการศึกษา

5.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับ แนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหการเข้าสู่วงจรยาเสพติดของผู้ต้องคดียาเสพติด โดยการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis)

6. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methodology Research) ประกอบด้วย การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ได้แก่ 1) สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (บุญชม ศรีสะอาด, 2553) และ 2) สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) (สมนึก ภัททิยธนี, 2560)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัย พบว่า

1. ระดับมูลเหตุจูงใจในการเข้าสู่วงจรยาเสพติดของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 และจังหวัดบึงกาฬ

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับมูลเหตุจูงใจในการเข้าสู่วงจรยาเสพติดของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 และจังหวัดบึงกาฬ : ปัจจัยภายใน

มูลเหตุจูงใจในการเข้าสู่วงจรยาเสพติดของผู้ต้องขังคดียาเสพติด	$\bar{X}$	SD	ระดับความคิดเห็น	อันดับ
1. ปัจจัยส่วนบุคคล	3.01	1.08	มาก	
2. ปัจจัยด้านครอบครัว	1.73	0.92	น้อยที่สุด	
3. ปัจจัยด้านความรู้เรื่องโทษของยาเสพติด	3.43	1.15	มาก	
รวม	2.72	1.05	ปานกลาง	

ผลการวิเคราะห์มูลเหตุจูงใจในการเข้าสู่วงจรยาเสพติดของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำ ปัจจัยภายในโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.72$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ปัจจัยด้านความรู้เรื่องโทษของยาเสพติด ($\bar{X} = 3.43$) อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ปัจจัยปัจจัยส่วนบุคคล ($\bar{X} = 3.01$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ปัจจัยด้านปัจจัยด้านครอบครัว ($\bar{X} = 1.73$) ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับมูลเหตุจูงใจในการเข้าสู่วงจรยาเสพติดของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 และจังหวัดบึงกาฬ : ปัจจัยภายนอก

มูลเหตุจูงใจในการเข้าสู่วงจรยาเสพติดของผู้ต้องขังคดียาเสพติด	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น	อันดับ
1. ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม	2.54	1.83	น้อย	
2. ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ	2.98	1.25	น้อย	
3. ปัจจัยด้านสังคม	2.64	1.16	ปานกลาง	
4. ปัจจัยด้านกฎหมาย	2.99	1.29	ปานกลาง	
5. ปัจจัยด้านนโยบายของรัฐ	3.35	1.29	ปานกลาง	
รวม	2.90	1.36	ปานกลาง	

ผลการวิเคราะห์มูลเหตุจูงใจในการเข้าสู่วงจรยาเสพติดของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำ ปัจจัยภายนอกโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.90$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ปัจจัยด้านนโยบายของรัฐ ($\bar{X} = 3.35$) รองลงมา คือ ปัจจัยด้านกฎหมาย ($\bar{X} = 2.99$) ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ($\bar{X} = 2.98$) ปัจจัยด้านสังคม ($\bar{X} = 2.64$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 2.54$) อยู่ในระดับน้อย ตามลำดับ

2. ระดับความรู้เรื่องโทษของยาเสพติดของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 และจังหวัดบึงกาฬ

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความรู้เรื่องโทษของยาเสพติดของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 และจังหวัดบึงกาฬ

ระดับความรู้เรื่องโทษของยาเสพติดของผู้ต้องขังคดียาเสพติด	$\bar{X}$	SD	ระดับความคิดเห็น	อันดับ
1. โทษต่อตัวผู้เสพ	3.40	1.12	ปานกลาง	
2. โทษต่อส่วนรวม เศรษฐกิจ สังคม และประเทศชาติ	3.45	1.18	มาก	
รวม	3.43	1.15	มาก	

ผลการวิเคราะห์มูลเหตุจูงใจในการเข้าสู่วงจรยาเสพติดของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำ ปัจจัยด้านความรู้เรื่องโทษของยาเสพติด โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.43$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า โทษต่อส่วนรวม เศรษฐกิจ สังคม และประเทศชาติ ($\bar{X} = 3.45$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ โทษต่อตัวผู้เสพ ($\bar{X} = 3.40$) อยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ

3. ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ที่มีความสัมพันธ์กับมูลเหตุจูงใจในการเข้าสู่วงจรรยาเสพติดของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 และจังหวัดบึงกาฬ

ตารางที่ 4 แสดงความสัมพันธ์ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ที่มีความสัมพันธ์กับมูลเหตุจูงใจในการเข้าสู่วงจรรยาเสพติดของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 และจังหวัดบึงกาฬ

ตัวแปร		ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์	
		ปัจจัยภายใน	ปัจจัยภายนอก
เพศ	r	.149**	-.092
	Sig.	.004	.072
อายุ	r	.076	.203**
	Sig.	.139	.000
สถานภาพ	r	-.063	-.116*
	Sig.	.219	.023
การศึกษา	r	.107*	-.113*
	Sig.	.037	.027
อาชีพ	r	.054	.006
	Sig.	.294	.913
รายได้	r	-.120*	-.055
	Sig.	.020	.288
ประเภทคดี	r	-.009	.120*
	Sig.	.864	.019
สัมพันธภาพ	r	-.246**	-.096
	Sig.	.000	.061
จำนวนครั้งที่ต้องโทษ	r	-.133**	-.034
	Sig.	.010	.510
รวมปัจจัยด้านประชากรศาสตร์	r	-.116*	
	Sig.	.024	

หมายเหตุ: * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

r แทน ค่าสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's correlation Coefficient)

ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ พบว่า เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง ส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วง 18-25 ปี สถานภาพโสด การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ไม่ได้ประกอบอาชีพ มีรายได้ก่อนต้องโทษอยู่ที่ 3,001-5,000 บาท ต้องโทษคดีครอบครองเพื่อจำหน่าย สัมพันธภาพในครอบครัวอยู่ด้วยกันไม่ราบรื่น และต้องโทษ 1-3 ครั้ง และพบปัจจัยเพิ่มเติม ได้แก่ การดื่มสุราทำให้ขาดสติ เกิดความกล้า ขาดความยับยั้งชั่งใจ ยาเสพติดทำให้สนุกสนาน เพลิดเพลิน ทำให้ดูเท่ มีเสน่ห์ กลุ่มเพื่อนให้การยอมรับ มีความเชื่อว่ายาเสพติดรักษาโรคบางอย่างได้ พ่อแม่ ผู้ปกครอง อบรม สั่งสอนไม่ให้อยู่เกี่ยวกับยาเสพติดแต่ไม่เชื่อฟัง การจำหน่ายยาเสพติดทำให้หาเงินได้ง่ายไม่ต้องเหนื่อย และเจ้าหน้าที่รัฐเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับขบวนการค้ายาเสพติด

4. แนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการเข้าสู่วงจรรยาเสพติดของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 และจังหวัดบึงกาฬ

แนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการเข้าสู่วงจรรยาเสพติดของผู้ต้องขังคดียาเสพติด ได้แก่ ต้องมีสภาพจิตใจที่เข้มแข็ง ไม่อยากรู้อยากลอง รู้จักปฏิเสธคำชักชวนให้เสพยาเสพติด การสร้างครอบครัวให้อบอุ่นเพื่อเป็นเกราะ

ป้องกันภัยจากยาเสพติด บุคคลในครอบครัวต้องเป็นแบบอย่างที่ดี และต้องให้คำแนะนำอบรมสั่งสอน ให้ความรู้เรื่องโทษอันตรายพิษภัยของยาเสพติด ส่งเสริมการประกอบอาชีพสุจริต ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ สังคมต้องให้การยอมรับและให้โอกาสบุคคลที่เคยต้องโทษคดียาเสพติด การเปิดโอกาสให้คนในชุมชนมีส่วนร่วม ชุมชน บ้าน วัด โรงเรียน ได้ร่วมคิด ร่วมทำการรับรู้ และการยอมรับข้อตกลงร่วมกัน มีกิจกรรมร่วมกันในการต่อต้านยาเสพติด ควรให้ความรู้เรื่องโทษอันตรายพิษภัยของยาเสพติด โดยการประกาศทางหอกระจายข่าว ป้ายประชาสัมพันธ์ให้กับประชาชนรับรู้โทษของยาเสพติด หมู่บ้านชุมชนที่มีการระบาดของยาเสพติดต้องจัดจุดตรวจอย่างสม่ำเสมอเพื่อเป็นการป้องกันปราบปรามการระบาดของยาเสพติด เจ้าหน้าที่ปราบปรามยาเสพติดต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต การยกเลิกพืชกระท่อมและพืชกัญชาออกจาก พ.ร.บ.ยาเสพติดทำให้หาได้ง่าย มีการนำไปดัดแปลงสูตรเป็นยาเสพติดชนิดใหม่ และมีการนำกัญชาไปใช้ในทางสันตนาการ เมื่อเสพพร้อมกับยาเสพติดชนิดอื่นจะทำให้เกิดอาการประสาทหลอน หูแว่ว หวาดระแวงควบคุมตนเองไม่ได้เป็นสาเหตุของการก่ออาชญากรรม ซึ่งเป็นปัญหาของสังคม

อภิปรายผล

ระดับมูลเหตุจูงใจในการเข้าสู่วงจรยาเสพติดของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 และจังหวัดบึงกาฬ พบว่า (1) ปัจจัยภายใน ได้แก่ 1.1 ปัจจัยส่วนบุคคล มีความอยากรู้อยากลอง คึกคะนอง และเชื่อว่ายาเสพติดทำให้ขยัน ซึ่งจะสอดคล้องกับการศึกษาของ (นุชสา อินทจักรและ สมเดช พินิจสุนทร, 2560) ศึกษามูลเหตุจูงใจในการใช้ยาเสพติดของผู้ที่เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลธัญญารักษ์อุดรธานี พบว่า อยากรู้อยากลอง ต้องการความสนุกสนาน ยาเสพติดช่วยให้ขยันทำงาน 1.2 ปัจจัยด้านครอบครัว ครอบครัวไม่มีความอบอุ่น ขาดการอบรมสั่งสอนเรื่องโทษของยาเสพติด ซึ่งจะสอดคล้องกับการศึกษาของ ปกรณ์ ลิมโยธิน และคณะ (2563) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยครอบครัว ปัจจัยความรู้ และปัจจัยกลุ่มเพื่อนกับพฤติกรรมเสี่ยงใช้สารเสพติดในการจำแนกกลุ่มเพศชายและเพศหญิงของเยาวชนไทยในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา พบว่า ปัจจัยด้านครอบครัวมีความสัมพันธ์ทางลบกับพฤติกรรมเสี่ยงในการใช้สารเสพติดของเยาวชนอยู่ในระดับต่ำมาก 1.3 ปัจจัยด้านความรู้เรื่องโทษของยาเสพติดทำให้สภาพร่างกายทรุดโทรม ทำลายระบบประสาท และเป็นต้นเหตุของการก่ออาชญากรรม ซึ่งจะสอดคล้องกับการศึกษาของ ปกรณ์ ลิมโยธิน และคณะ (2563) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยครอบครัว ปัจจัยความรู้ และปัจจัยกลุ่มเพื่อนกับพฤติกรรมเสี่ยงใช้สารเสพติดในการจำแนกกลุ่มเพศชายและเพศหญิงของเยาวชนไทยในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา พบว่า ปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับสารเสพติดมีความสัมพันธ์ทางลบกับพฤติกรรมเสี่ยงใช้สารเสพติดของเยาวชนอยู่ในระดับต่ำมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 (2) ปัจจัยภายนอก ได้แก่ 2.1 ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 และจังหวัดบึงกาฬมีการลักลอบนำเข้ายาเสพติดมาเป็นจำนวนมาก ส่งผลให้ยาเสพติดระบาดเป็นวงกว้างหาซื้อได้ง่าย ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ นัฐพงษ์ นาอุดม และศุภวัฒนากร วงศ์ธวัช (2563) ศึกษาสาเหตุของการติดยาเสพติด กรณีศึกษา: ชุมชนคุ้มสระบัว ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัย พบว่า สาเหตุของการติดยาเสพติดในชุมชนคุ้มสระบัว ตำบลในเมือง อำเภอเมืองจังหวัดร้อยเอ็ด มีสถานที่อยู่อาศัยแออัด เป็นแหล่งสลัม เป็นแหล่งที่มีการเสพยาและค้ายาเสพติด เพื่อนชักจูง และยาเสพติดหาซื้อได้ง่าย 2.2 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ การว่างงาน ความยากจน หนี้สิน ค่าใช้จ่ายสูงขึ้น ซึ่งจะสอดคล้องกับการศึกษาของ พิชยศ ชูเมือง (2563) การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเสพยาเสพติดของผู้ต้องขังคดียาเสพติด: กรณีศึกษาในพื้นที่จังหวัดสงขลา พบว่า ปัจจัยทางเศรษฐกิจเนื่องจากมีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น และมีภาระหนี้สินฐานะยากจน 2.3 ปัจจัยด้านสังคม การนำสื่อสังคมออนไลน์มาใช้ในการติดต่อซื้อ-ขายยาเสพติด และการโอนเงินผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์สะดวกรวดเร็ว ยาเสพติดระบาดเป็นวงกว้างเข้าถึงได้ง่าย ซึ่งจะสอดคล้องกับการศึกษาของ กนิษฐา ไทยกล้า (2565) ตลาดการค้ายาเสพติดในประเทศไทย พบว่า รูปแบบการค้ายาเสพติดโดยใช้เทคโนโลยีการสื่อสารทำให้เข้าถึงยาเสพติดได้ง่าย ซื้อได้ตลอด 24 ชั่วโมง และการจัดส่งแบบดีลิเวอรี่ 2.4 ปัจจัยด้านกฎหมาย การปรับบทลงโทษคดียาเสพติดให้เบาลง ทำให้ผู้ขายผู้เสพไม่เกรงกลัว ซึ่งสอดคล้องกับ วศิน สุวรรณรัตน์, ธาณี วรรณทร์, สุชาติ จันทรพรหมมา และ วิเชษฐ์ สินประสิทธิ์กุล (2564) นโยบายและมาตรการทางกฎหมายในการลดอันตรายจากการใช้ยาเสพติดในประเทศไทย พบว่า การปรับบทลงโทษในคดียาเสพติดให้มีความเหมาะสม ได้สัดส่วนกับการกระทำความผิด รวมถึงปรับปรุงอัตราโทษที่ใช้ในคดียาเสพติดให้มีความ

สอดคล้องกับบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญ 2.5 ปัจจัยด้านนโยบายรัฐ ผู้เสพเป็นผู้ป่วยต้องเข้ารับการบำบัด การนำยาเสพติดมาใช้ในทางการแพทย์ ศึกษา วิจัย การยกเลิกพืชกระท่อมและกัญชาออกจาก พ.ร.บ.ยาเสพติด ซึ่งสอดคล้องกับ วศิน สุวรรณรัตน์, ธาณี วรภัทร์, สุชาดา จันทรพรหมมา และ วิเชษฐ์ สีนประสิทธิ์กุล (2564) นโยบายและมาตรการทางกฎหมายในการลดอันตรายจากการใช้ยาเสพติดในประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่าสารสกัดจาก กัญชาและพืชกระท่อม เพื่อประโยชน์ในการรักษาและพัฒนาทางการแพทย์ ภายใต้คำแนะนำของแพทย์ผู้ได้รับอนุญาตเพื่อให้ถูกต้องตามหลักวิชาการ และเป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมาย

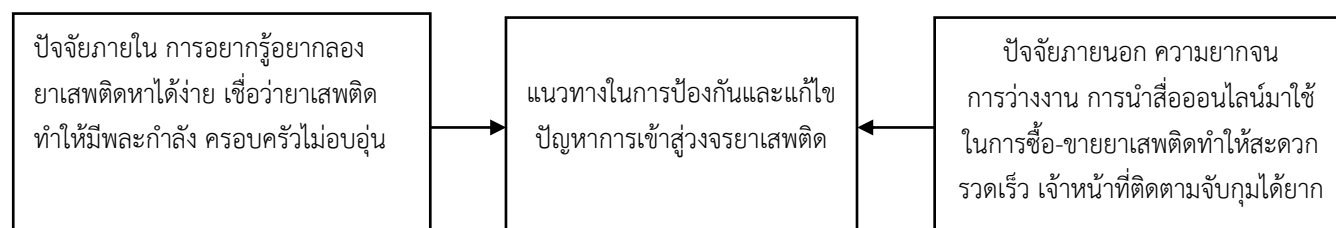
ระดับความรู้เรื่องโทษของยาเสพติดของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 และจังหวัดบึงกาฬ พบว่า โทษของยาเสพติดทำให้สภาพร่างกายทรุดโทรม ชูบ ผอม ทำลายอวัยวะส่วนต่างของร่างกาย ทำลายระบบประสาท และเป็นต้นเหตุของการก่ออาชญากรรม ซึ่งจะสอดคล้องกับการศึกษาของ ปกรณ์ ลิ้มโยธิน และคณะ (2563) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยครอบครัว ปัจจัยความรู้ และปัจจัยกลุ่มเพื่อนกับพฤติกรรมเสี่ยงใช้สารเสพติดในการจำแนกกลุ่มเพศชายและเพศหญิงของเยาวชนไทยในอำเภอดอนตาล จังหวัดสกลนคร พบว่า ปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับสารเสพติดมีความสัมพันธ์ทางลบกับพฤติกรรมเสี่ยงใช้สารเสพติดของเยาวชนอยู่ในระดับต่ำมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ที่มีความสัมพันธ์กับมูลเหตุจูงใจในการเข้าสู่วงจรยาเสพติดของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 และจังหวัดบึงกาฬ พบว่า มีความสัมพันธ์กับมูลเหตุจูงใจในการเข้าสู่วงจรยาเสพติดของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้กระทำความผิดคดียาเสพติดจะเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง ส่วนใหญ่ไม่ประสบความสำเร็จทางการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ พิชยศ ชูเมือง (2563) การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลการเสพยาเสพติดของผู้ต้องขังคดียาเสพติด : กรณีศึกษาในพื้นที่จังหวัดสงขลา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 20-30 ปี มีสถานภาพโสด มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา อาชีพรับจ้าง โดยมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 3,001-5,000 บาท

การทดสอบสมมติฐาน ข้อ 1.ระดับมูลเหตุจูงใจในการเข้าสู่วงจรยาเสพติดของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 และจังหวัดบึงกาฬ อยู่ในระดับสูง ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ซึ่งผลการวิจัยอยู่ในระดับปานกลาง ข้อ 2. ข้อมูลด้านประชากรศาสตร์มีความสัมพันธ์กับมูลเหตุจูงใจในการเข้าสู่วงจรยาเสพติด เป็นไปตามสมมติฐาน

แนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการเข้าสู่วงจรยาเสพติดของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 และจังหวัดบึงกาฬ พบว่า มีจิตใจเข้มแข็งไม่อยากรู้ อยากลอง สร้างครอบครัวให้อบอุ่น ชุมชน หมู่บ้าน วัด โรงเรียน ควรจัดให้มีการอบรมให้ความรู้เรื่องโทษของยาเสพติด และจัดกิจกรรมให้เด็กเยาวชนได้ใช้ความรู้ความสามารถ เช่น ดนตรี กีฬา เพื่อใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ซึ่งจะสอดคล้องกับการศึกษาของ กรรณิศา มุณีแนม (2562) แนวทางแก้ไขปัญหายาเสพติดโดยผู้นำชุมชนและประชาชนในพื้นที่ ตำบลบาราเฮาะ อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี พบว่า แนวทางในการแก้ไขปัญหายาเสพติด ได้แก่ ผู้นำชุมชนสนับสนุนให้ความรู้เรื่องโทษของยาเสพติด การพัฒนาในด้านการกีฬาและการสร้างความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว

องค์ความรู้ใหม่

ภาพที่ 2 องค์ความรู้ใหม่

มูลเหตุจูงใจในการเข้าสู่วงจรยาเสพติดของผู้ต้องขังคดียาเสพติด พบว่า มีปัจจัยภายในในการเข้าสู่วงจรยาเสพติด ได้แก่ การอยากรู้อยากลอง การชักชวนจากเพื่อน รุ่นพี่ ยาเสพติดหาได้ง่าย มีความเชื่อว่ายาเสพติดทำให้มีพลังกำลัง ครอบครัวยึดมั่น ปักจายภายนอก ได้แก่ ความยากจน การว่างงาน ต้องการเงินมาใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน การนำสื่อสังคมออนไลน์มาใช้ในการซื้อ-ขายยาเสพติดทำให้สะดวกรวดเร็ว เจ้าหน้าที่ติดตามจับกุมได้ยาก นโยบายผู้เสพเป็นผู้ป่วยต้องได้รับการบำบัด การปรับบทลงโทษการกระทำความผิดคดียาเสพติดให้เบาลง ทำให้ผู้กระทำความผิดไม่เกรงกลัว การยกเลิกพืชกระท่อมและกัญชาออกจาก พ.ร.บ.ยาเสพติด เพื่อใช้ในทางการแพทย์ การศึกษา วิจัย ทำให้หาได้ง่าย นำไปใช้แพร่หลาย มีการนำพืชกระท่อมมาดัดแปลงส่วนผสมเป็นยาเสพติดชนิดใหม่ และมีการนำกัญชามาใช้ในการสันทนาการ เมื่อเสกกับยาเสพติดชนิดอื่นทำให้เกิดอาการประสาทหลอนควบคุมตนเองไม่ได้ เป็นต้นเหตุของการก่ออาชญากรรมรูปแบบต่างๆ แนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด นอกจากแก้ไขตามมูลเหตุจูงใจในการเข้าสู่วงจรยาเสพติดแล้ว สังคมต้องให้โอกาส คนในชุมชนต้องมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหายาเสพติด ชุมชน บ้าน วัด โรงเรียน ต้องร่วมคิดร่วมทำ มีข้อตกลงร่วมกัน และการให้ความรู้เรื่องโทษของยาเสพติดกับคนในชุมชน เช่น ประกาศทางหอกระจายข่าว ป้ายประชาสัมพันธ์ มีกิจกรรมร่วมกันต่อต้านยาเสพติด ชุมชนที่มีการระบาดของยาเสพติดต้องจัดจุดตรวจอย่างสม่ำเสมอ เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องซื้อสัตย์สุจริตเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับขบวนการค้ายาเสพติด กฎหมายยาเสพติดต้องลงโทษเด็ดขาดรุนแรง

สรุปผลการวิจัย

ระดับมูลเหตุจูงใจในการเข้าสู่วงจรยาเสพติดของผู้ต้องขัง อยู่ในระดับปานกลาง พบว่า ปัจจัยภายใน ได้แก่ อยากรู้อยากลอง มีความคึกคะนองตามคำชักชวนของเพื่อน ครอบครัวยึดมั่นไม่ความอบอุ่น มีความรู้ว่ายาเสพติดมีโทษต่อร่างกาย และจิตใจ ปัจจัยภายนอก ได้แก่ ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมอยู่ใกล้แหล่งผลิต แหล่งนำเข้ายาเสพติดทำให้ยาเสพติดกระบาดเป็นวงกว้าง ปัญหาเศรษฐกิจตกต่ำ ความยากจน การว่างงาน ความเจริญของเทคโนโลยีการติดต่อสื่อสารสามารถนำมาใช้ในการซื้อ-ขายยาเสพติดทำให้สะดวกรวดเร็ว การปรับบทลงโทษกฎหมายยาเสพติดให้บทลงโทษน้อยลงทำให้ผู้กระทำความผิดไม่เกรงกลัว นโยบายการนำยาเสพติดบางชนิดมาใช้ในทางการแพทย์ การศึกษา วิจัย ทำให้ยาเสพติดหาได้ง่าย ทำให้ยาเสพติดแพร่ระบาดมากขึ้น

ระดับความรู้เรื่องโทษของยาเสพติดของผู้ต้องขัง อยู่ในระดับมาก พบว่า ผู้ต้องขังคดียาเสพติดมีความรู้เรื่องโทษของยาเสพติด ทำให้ร่างกายทรุดโทรม ทำลายอวัยวะต่างๆ และทำลายระบบประสาท ยาเสพติดผิดกฎหมายต้องถูกจับดำเนินคดี

ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ที่มีความสัมพันธ์กับมูลเหตุจูงใจในการเข้าสู่วงจรยาเสพติดของผู้ต้องขัง ผลการวิจัยพบว่า มีความสัมพันธ์กับมูลเหตุจูงใจในการเข้าสู่วงจรยาเสพติดของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 พบว่า เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง ส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วง 18-25 ปี สถานภาพโสด การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ไม่ได้ประกอบอาชีพ มีรายได้ก่อนต้องโทษอยู่ที่ 3,001-5,000 บาท ต้องโทษคดีครอบครองเพื่อจำหน่ายสัมพันธภาพในครอบครัวอยู่ด้วยกันไม่ราบรื่นและต้องโทษ 1-3 ครั้ง และพบปัจจัยเพิ่มเติม ได้แก่ การดื่มสุราทำให้ขาดสติ เกิดความกล้า ขาดความยับยั้งชั่งใจ ยาเสพติดทำให้สนุกสนาน เพลิดเพลิน ทำให้ดูเท มีเสน่ห์ กลุ่มเพื่อนให้การยอมรับ มีความเชื่อว่ายาเสพติดรักษาโรคบางอย่างได้ พ่อแม่ ผู้ปกครอง อบรม สั่งสอนไม่ให้ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดแต่ไม่เชื่อฟัง การจำหน่ายยาเสพติดทำให้หาเงินได้ง่ายไม่ต้องเหนื่อย และเจ้าหน้าที่รัฐเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับขบวนการค้ายาเสพติด

แนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด สร้างครอบครัวให้อบอุ่น พ่อแม่ ผู้ปกครองต้องให้คำแนะนำ อบรม สั่งสอน ถึงอันตรายพิษภัยของยาเสพติด การเลือกคบเพื่อนและการปฏิเสธเมื่อเพื่อนชักชวนให้เสพยาเสพติด ต้องมีจิตใจที่เข้มแข็งไม่อยากรู้อยากลองเสพยาเสพติด เปิดโอกาสให้คนในชุมชน บ้าน วัด โรงเรียน ได้มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหายาเสพติด ร่วมคิด ร่วมทำ มีข้อตกลงร่วมกัน มีกิจกรรมร่วมกันในการต่อต้านยาเสพติด และการให้ความรู้เรื่องโทษของยาเสพติดกับคนในชุมชน เช่น ประกาศทางหอกระจายข่าว ป้ายประชาสัมพันธ์ มีกิจกรรมต่อต้านยาเสพติด ชุมชนที่มีการระบาดของยาเสพติดต้องจัดจุดตรวจอย่างสม่ำเสมอ เพื่อเป็นการป้องกันปราบปรามการระบาดของยาเสพติด เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติหน้าที่ด้านการปราบปรามยาเสพติดต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ควรแก้ไขกฎหมายซึ่งการยกเลิกพืชกระท่อมและพืชกัญชาออกจาก พ.ร.บ.ยาเสพติดนั้น ทำให้หาได้ง่าย นำมาใช้แพร่หลาย มีการนำไปดัดแปลงสูตร

เป็นยาเสพติดชนิดใหม่ และมีการนำกัญชาไปใช้ในทางสันตนาการ เมื่อเสพร่วมกับยาเสพติดชนิดอื่นจะทำให้เกิดอาการประสาทหลอน หูแว่ว หวาดระแวงควบคุมตนเองไม่ได้เป็นสาเหตุของการก่ออาชญากรรม ซึ่งเป็นปัญหาของสังคม กฎหมายบทลงโทษคดียาเสพติดต้องเด็ดขาด รุนแรง เพื่อให้คนกลัวเกรงไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 กรมราชทัณฑ์ต้องแก้ไขฟื้นฟูพัฒนาพฤตินิสัยผู้ต้องขังคดียาเสพติดให้กลับตัวเป็นคนดีของสังคม และการฝึกวิชาชีพที่สามารถประกอบอาชีพเพื่อเลี้ยงตนเองและครอบครัวได้หลังพ้นโทษ

1.2 สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ต้องปราบปรามที่ต้นเหตุของปัญหา คือ การสกัดจับสารเคมีตั้งต้นในการผลิตยาเสพติด แหล่งผลิต แหล่งนำเข้ายาเสพติด

1.3 กฎหมายยาเสพติด ควรปรับบทลงโทษคดียาเสพติดให้มีความเด็ดขาด รุนแรง ผู้กระทำความผิดจะได้เกรงกลัว การลงโทษจำคุกเมื่อควบคุมในเรือนจำจะได้รับอภัยโทษ การทำลาพักโทษ การลดวันต้องโทษทำให้ได้รับการปล่อยตัวออกจากเรือนจำเร็วขึ้น

1.4 กรมคุมประพฤติมีหน้าที่แก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดให้กลับตัวเป็นคนดี ดูแลตามเงื่อนไขของศาล ต้องให้การช่วยเหลือในด้านการศึกษา ที่อยู่อาศัย และด้านการประกอบอาชีพ เพื่อไม่ให้กระทำความผิดซ้ำอีก

1.5 กระทรวงสาธารณสุข ต้องมีการออกกฎหมายควบคุมการนำยาเสพติดมาใช้ในการแพทย์ การศึกษา วิจัย ในการบำบัดผู้ติดยาเสพติดต้องกระทำอย่างมีประสิทธิภาพ

1.6 ควรแก้ไขกฎหมาย ซึ่งการยกเลิกพืชกระท่อมและพืชกัญชาออกจาก พ.ร.บ.ยาเสพติด เพื่อนำมาใช้ในทางการแพทย์ ศึกษา วิจัยนั้น ทำให้หาได้ง่าย ดัดแปลงสูตรเป็นยาเสพติดชนิดใหม่ นำกัญชาไปใช้ในทางสันตนาการเมื่อเสพร่วมกับยาเสพติดชนิดอื่นจะทำให้เกิดอาการประสาทหลอน ซึ่งเป็นสาเหตุของการก่ออาชญากรรม

2. ข้อเสนอแนะด้านการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาเรื่องมูลเหตุจูงใจในการเข้าสู่วงจรยาเสพติดของผู้ต้องขังคดียาเสพติดให้ครอบคลุมทุกคดี ทุกเพศ ทุกวัย ทุกภูมิภาคในประเทศ เพื่อจะได้ผลักดันนโยบายของรัฐบาลในระดับประเทศในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

2.2 ควรทำการศึกษาเรื่องการแพร่ระบาดของยาเสพติดในภาคตะวันออกเหนือเปรียบเทียบกับภูมิภาคอื่น รวมถึงแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของแต่ละพื้นที่

2.3 ควรทำการศึกษาเรื่องประสิทธิภาพในการแก้ปัญหายาเสพติดโดยการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดของกระทรวงสาธารณสุข

เอกสารอ้างอิง

กนิษฐา ไทยกล้า. (2565). รายงานฉบับสมบูรณ์ ตลาดการค้ายาเสพติดในประเทศไทย. เชียงใหม่: สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

กรรณทิวา มุณีแนม. (2562). ศึกษาแนวทางแก้ไขปัญหายาเสพติดโดยผู้นำชุมชนและประชาชนในพื้นที่ตำบลบาราเฮาะ. (รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์).

กระทรวงยุติธรรม. (2564). รายงานผลการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด.

กระทรวงสาธารณสุข. (2564). แผนยุทธศาสตร์ด้านการบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ป่วยยาเสพติด กระทรวงสาธารณสุข ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564-2566. กรุงเทพฯ: สำนักงานกิจการโรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.

ดาวเรือง หงษา. (2564). รวมกฎหมายราชทัณฑ์และระเบียบที่เกี่ยวข้อง. สืบค้น 10 กรกฎาคม 2565. จาก <http://www.correct.go.th/popmaha/image/1small%20law.pdf>.

- นัฐพงษ์ นาอุดม และ ศุภวัฒนากร วงศ์ธนวิสุ. (2563). สาเหตุของการติดยาเสพติด กรณีศึกษา : ชุมชนคุ้มสระบัว ตำบลในเมืองอำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด. *Journal of Modern Learning Development*, 5(6), 102-115.
- นุชสา อินทจักร และ สมเดช พินิจสุนทร. (2560). มูลเหตุจูงใจในการใช้ยาเสพติดของผู้ที่เข้ารับการบำบัดในโรงพยาบาลจิตเวชอุดรธานี. *วารสารการพัฒนาสุขภาพชุมชน*, 5(3), 503-522.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). *การวิจัยเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ปกรณ ลิมโยธิน, เจตน์สฤกษ์สังข์พันธ์, เกตติวา บุญปรากการ, ชิดชนก เชิงเขาว์ และ อภิรักษ์ จันทวงศ์. (2564). ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยครอบครัว ปัจจัยความรู้ และปัจจัยกลุ่มเพื่อนกับพฤติกรรมเสี่ยงใช้สารเสพติดในการจำแนกกลุ่มเพศชายและเพศหญิงของเยาวชนไทยในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา. ใน *การประชุมหาดใหญ่วิชาการระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 12* (น. 542-557). สงขลา: มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- พิชเยศ ชูเมือง. (2563). *การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเสพยาเสพติดของผู้ต้องหาคดียาเสพติด : กรณีศึกษาในพื้นที่จังหวัดสงขลา*. (รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์).
- วศิน สุวรรณรัตน์, ธาณี วรภัทร์, สุชาดา จันทร์พรหมมา และ วิเชษฐ์ สิ้นประสิทธิ์กุล. (2564). นโยบายและมาตรการทางกฎหมายในการลดอันตรายจากการใช้ยาเสพติดในประเทศไทย. *วารสารสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ*, 6(12), 695-710.
- สถิติผู้ต้องราชทัณฑ์. (2565). *ข้อมูลรายงานจำนวนผู้ต้องขัง*. สืบค้น 10 กรกฎาคม 2565. จาก <http://www.correct.go.th/stathomepage>.
- สมนึก ภัททิยธนี. (2560). *การวัดการศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กทม: ประสานการพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. (2563). *แผนปฏิบัติการด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2563-2565*. สืบค้น 10 กรกฎาคม 2565. จาก <http://oncb.go.th>.
- สุภากร จันทวานิช. (2553). *วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

